

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 320
din 22.07.2015

Dosar nr: 755/2014

Petiția nr: 20438/15.12.2014

Petent: D.A.

Reclamat: Colegiul Național „Nicolae Bălcescu”

Obiect: neacordarea sporului de doctorat

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1.1.1. D. A. cu domiciliul în Brăila, str. ..., județul Brăila

I. 2. Numele și sediul reclamatului

1.2.1. Colegiul Național „Nicolae Bălcescu” cu sediul în loc. Brăila, str. Alexandru Ioan Cuza, nr. 182, cod Poștal 810125

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul consideră discriminatorie neacordarea sporului de doctorat.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 10.02.2015 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Prin citație petentului i s-a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a C.N.C.D., având în vedere faptul că situația petentei este reglementată de prevederi ale unor norme juridice cu caracter de lege.

3.3. La audierea din 10.02.2015 părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin petiția înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 20.438/15.12.2015**, arată că nu beneficiază de spor de doctorat datorită prevederilor discriminatorii ale legislației în domeniu.

Depune înscrisuri în anexă (copie diplomă de doctor, copie sentința civilă a Tribunalului Brăila).

4.2. Susținerile reclamatei

4.2.1. Până la data soluționării dosarului partea reclamată nu a înaintat punctul de vedere cu privire la excepția invocată din oficiu.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține faptul că petentul consideră discriminatorii prevederile legale conform cărora nu beneficiază de spor de doctorat.

5.2. **În drept**, referitor la excepția invocată din oficiu, Colegiul director se raportează la prevederile Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, acestea constituie cadrul general al reglementării discriminării în legislația românească, sub aspectul materiei și al răspunderii juridice, aflându-ne în domeniul regimului juridic contravențional, respectiv al răspunderii contravenționale. Deducem astfel că, C.N.C.D., organ administrativ-jurisdicțional, cu competență limitată în a constata stările de discriminare prin emiterea unei hotărâri și, eventual, stabilirea unei sancțiuni contravenționale, **nu are competența materială de a se pronunța asupra faptelor care depășesc cadrul stabilit de legislația contravențională, în general, și O.G. 137/2000, republicată, în special.**

În acest sens, Colegiul director arată că C.N.C.D. nu analizează modul de stabilire sui generis a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane ori categorii precum și nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

5.3. Având în vedere prevederile legale invocate de petentă ca fiind discriminatorii, respectiv art. 30 alin. 6, art. 48 alin.1 pct. 13 din Legea nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fondurile publice, coroborat cu art. 6 alin. (1) din OUG nr.1/2010 și art. 1 alin. (5) din Legea nr. 285/2010 prin care se reglementează abrogarea sporului de doctorat și includerea unei compensații în salariul de bază, Colegiul director apreciază că nu se poate pronunța pe texte de lege, aspect susținut și de Decizia Curții Constituționale nr. 997 din 7 octombrie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare prin care Curtea Constituțională:

«Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ministerul Justiției în Dosarul nr. 7604/99/2007 al Curții de Apel Iași – Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.» Curtea Constituțională este instituția care poate aprecia conținutul unor texte de lege ca fiind sau nu

discriminatoriu. În speța de față, Curtea Constituțională are atributul de verificare a art. 30 alin. 6, art. 48 alin.1 pct. 13 din Legea nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fondurile publice, coroborat cu art. 6 alin. (1) din OUG nr.1/2010 și art. 1 alin. (5) din Legea nr. 285/2010 prin care se reglementează abrogarea sporului de doctorat și includerea unei compensații în salariul de bază.

5.4. Având în vedere considerentele expuse, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 07.10.2008, relativ la dispozițiile O.G. nr. 137/2000, republicată, amintită anterior.

5.5. Astfel, raportându-ne la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, Colegiul director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform atribuțiilor stabilite de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

5.6. Având în vedere importanța acestei compensații tranzitorii, întrucât vizează înregistrarea unui număr semnificativ de plângeri în acest sens, Colegiul director consideră necesar emiterea unui punct de vedere de specialitate cu privire la situația expusă, în conformitate cu art. 18 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

5.7. Având în vedere aceste aspecte, totodată menținându-și punctul de vedere exprimat, Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu, potrivit art. 28-32 din **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**.

5.8. Colegiul director ia act de o hotărâre similară, prin care s-a arătat caracterul discriminatoriu al legislației în domeniul sporului de doctorat și care a fost menținută de Curtea de Apel București, prin **Sentința civilă nr. 1235/14.04.2014**, dată în **Dosarul nr. 8161/2/2013**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției astfel cum este formulat potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare;
2. o copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

BERTZI THEODORA – membru

DINCĂ ILIE – membru

HALLER ISTVAN – membru

JURA CRISTIAN – membru

MANOLE PETRE FLORIN – membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

Data redactării: 20.08.2015

Redactat și motivat de S.C.S. și V.F.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

PUNCT DE VEDERE

Colegiul director se raportează la dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la **art.14** dispune că «Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără niciun fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație».

De asemenea, **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care la **art.1** dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** «Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără niciun fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație» și **paragraful 2** «Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1».

De asemenea, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de **art. 14** din Convenție, privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, atunci când se **induc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă, «trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă» (vezi CEDO, 18.02.1991, Fredin vs. Suedia, paragraf 60; 23.06.1993, Hoffman vs. Austria, paragraf 31; 28.09.1995 Spadea și Scalabrino vs. Italia).

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul **Egalității ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar**. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității **excluce ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**.

Potrivit art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000, republicată «Potrivit prezentei ordonanțe, prin **discriminare** se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasa, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice»

Pornind de la definiția generală a discriminării, cuprinsă în art. 2 alin. 1 din ordonanță, **discriminarea directă**, pentru a reține existența unei fapte de discriminare, trebuie îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

- Existența unui **tratament diferențiat** manifestat prin orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- Existența unui **criteriu de discriminare**, conform criteriilor reținute de art. 2 alin. 1;
- **Tratamentul diferențiat să aibe ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;**
- **Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.**

Dispozițiile legale care instituie un tratament diferențiat în prezenta speță sunt:

- **art. 30 alin. 6 din Legea-cadru nr. 330/2009:** «Pentru persoanele ale căror sporuri cu caracter permanent acordate în luna decembrie 2009 nu se mai regăsesc în anexele la prezenta lege și nu au fost incluse în salariile de bază, în soldele funcțiilor de bază sau, după

caz, în indemnizațiile lunare de încadrare, **sumele corespunzătoare acestor sporuri vor fi avute în vedere în legile anuale de salarizare, până la acoperirea integrală a acestora**»;

• **art. 6 alin. 1 din OUG nr. 1/2010:** «În cazul în care drepturile salariale determinate în conformitate cu Legea-cadru nr. 330/2009 și cu prezenta ordonanță de urgență **sunt mai mici decât cele stabilite prin legi sau hotărâri ale Guvernului pentru funcția respectivă pentru luna decembrie 2009 se acordă o sumă compensatorie cu caracter tranzitoriu** care să acopere diferența, în măsura în care persoana își desfășoară activitatea în aceleași condiții. **Această sumă se include în salariul de bază, solda/salariul funcției de bază sau indemnizația lunară de încadrare, după caz, dar nu este luată în calcul la determinarea altor drepturi de natură salarială care se stabilesc în funcție de acestea**»;

• **art. 1 alin. 5 din legea nr. 285/2010:** «În salariul de bază, indemnizația lunară de încadrare, respectiv în solda funcției de bază/salariul funcției de bază aferente lunii octombrie 2010 sunt cuprinse sporurile, indemnizațiile, care potrivit Legii-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare, făceau parte din salariul de bază, din indemnizația de încadrare brută lunară, respectiv din solda/salariul funcției de bază, **precum și sumele compensatorii cu caracter tranzitoriu, acordate potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2010** privind unele măsuri de reîncadrare în funcții a unor categorii de personal din sectorul bugetar și stabilirea salariilor acestora, precum și alte măsuri în domeniul bugetar, cu modificările ulterioare. Sporurile stabilite prin legi sau hotărâri ale Guvernului necuprinse în Legea-cadru nr. 330/2009, **cu modificările ulterioare, și care au fost acordate în anul 2010 ca sume compensatorii cu caracter tranzitoriu sau, după caz, ca sporuri la data reîncadrării se introduc în salariul de bază, în indemnizația de încadrare brută lunară, respectiv în solda/salariul de funcție, fără ca prin acordarea lor să conducă la creșteri salariale, altele decât cele prevăzute de prezenta lege**».

Suntem în prezența **unui tratament mai puțin favorabil** aplicat angajaților care au obținut titlul de doctor după intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009 și a OUG nr. 1/2010 în raport cu angajații care au obținut titlul de doctor înainte de intrarea în vigoare a actelor normative mai sus amintite. Primul grup primește în continuare suma echivalentă sporului de doctorat, chiar și după intrarea în vigoare a noii legi de salarizare, în timp ce al doilea grup nu are chemare la obținerea unei sume echivalente cu sporul de doctorat.

Din analiza textelor normative rezultă faptul că, legiuitorul a abrogat acordarea de sporuri (art. 48 alin. 1 pct. 7 din Legea-cadru nr. 330/2009). Totuși, constatăm că nu suntem în prezența unei abrogări veritabile și efective, deoarece actul normativ prevede că, «**sumele corespunzătoare acestor sporuri – adică cele abrogate – vor fi avute în vedere în legile anuale de salarizare, până la acoperirea integrală a acestora**» (vezi art. 30 alin. 6 din Legea-cadru nr. 330/2009). Acoperirea integrală a sporurilor așa zis abrogate, se realizează prin sume compensatorii cu caracter tranzitoriu. (art. 6 alin. 1 din O.U.G. nr. 1/2010).

Mai mult, **legiuitorul transformă un drept salarial secundar, în parte a salariului, drept fundamental**, atunci când prevede că sumele cu caracter tranzitoriu, respectiv sporurile se introduc în **salariul de bază** (a se vedea art. 6 alin. 1 din OUG nr. 1/2010, art. 1 alin. 5 din legea nr. 285/2010).

Abrogarea privește doar salariații care în viitor ar fi putut să se califice pentru obținerea unui spor (prin dobândirea titlului academic de doctor în cazul nostru) și nu și salariații care la momentul adoptării noii legislații au titlul academic de doctor.

De asemenea, neacordarea acestor compensații este restrânsă și de perioada contractului de muncă. Astfel, Colegiul reține situația petentei care, deține titlul de doctor din anul 2011.

Colegiul reține că în prevederile Legii nr. 285/2010 se specifică expres faptul că «În anul 2011, pentru personalul nou-încadrat pe funcții, pentru personalul numit/încadrat în aceeași instituție/autorități publice pe funcții de același fel ..., salarizarea se face la nivelul de salarizare în plată pentru funcțiile similare din instituții/autorități publice în care acesta este încadrat».

Raportat la speța de față, considerăm că se încalcă principiul egalității, întrucât nu se reține ca fiind justificată diferențierea impusă în ceea ce privește acordarea acestei compensații în funcție de perioada(anul) în care a fost obținut titlul de doctor.

Se reține că petenta, în anul 2011 obținuse titlul de doctor și tot în 2011 a fost nou-încadrat pe funcția de consilier de conturi în cadrul Curții de Conturi a României, iar indemnizația lunară acordată acestuia este mai mică, comparativ cu indemnizația colegilor săi consilieri de conturi din Curtea de Conturi, care aveau deja obținut titlul științific de doctor anterior 2010, deși salarizarea ar fi trebuit să fie aceeași pentru toți angajații.

Suntem în prezența **încălțării principiului plății egale pentru muncă de valoare egală**, parte a dreptului la nediscriminare prevăzut art. 16 alin. (1) corborat cu art. 41 în Constituția României. **Dreptul la muncă cuprinde principiul plății egale pentru muncă de valoare egală.**

În analiza încălțării dreptului la plată egală pentru muncă de valoare egală, ca parte a dreptului la muncă, trebuie să avem în vedere **natura sporului de doctorat**. Astfel, sporul de doctorat este un **supliment de remunerare** acordat de angajator pentru obținerea unui grad superior de calificare a angajatului.

Calificarea academică (titlul de doctor sau doctor docent) presupune că, **angajatul a dobândit deprinderi și cunoștințe aprofundate** într-un domeniu de studiu, **care asigură un plus de valoare muncii prestate de acesta**. Sporul de doctorat poate fi comparat cu sporul de vechime, care presupune dobândirea de experiență profesională prin care angajatul poate oferi un plus de valoare muncii sale (a se face distincție între sporul de vechime și cel de fidelitate).

Nu putem să reținem motivarea Curții Constituționale a României potrivit căreia «sporurile, premiile și alte stimulente acordate demnitarilor și altor salariați prin acte normative, **reprezintă drepturi salariale suplimentare, iar nu drepturi fundamentale, consacrate și garantate de Constituție**». (Decizia 594/2012, **Decizia 329/25.06.2013**)

Și chiar dacă am reține că sporurile reprezintă drepturi salariale suplimentare, **ele sunt protejate din perspectiva principiului egalității și nediscriminării**, în sensul în care angajatorul are obligația, ca la acordarea sau nu a acestui drept suplimentar, să aplice tratamentul egal persoanelor sau situațiilor aflate în poziții comparabile/similare, respectiv să aplice un tratament diferit la persoanele sau situațiile care se află în poziții diferite. În interpretarea noastră, chiar și aceste drepturi suplimentare sunt protejate prin Constituția României, pentru următoarele considerente:

- art. 41 alin. (1) din Constituția României vorbește în general de **dreptul la muncă** și nu face distincție între drepturi salariale principale (salariul de bază) și drepturile salariale suplimentare;

- art. 16 alin. (1) din Constituția României, chiar prin propria denumire -»egalitatea în drepturi« - nu face distincție între drepturi fundamentale și drepturi suplimentare în protecția împotriva discriminării. Mai mult, textul constituțional arată că „cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”, fără a face distincție între drepturile reglementate de legea fundamentală sau de celelalte tipuri de legi;

- art. 1 pct. 1 - denumit «Interzicerea discriminării» - din Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificată de România prin

Legea nr. 103 din 25 aprilie 2006 prevede faptul că: «exercitarea **oricărui drept prevăzut de lege** trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație». Din textul de lege reiese că principiul egalității protejează orice drept prevăzut de lege, nu doar un drept fundamental.

- Codul Muncii la art. 160 arată că «salariul cuprinde salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri».

Față de aceste aspecte, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării consideră că fapta sesizată de către petentă, asupra căreia a solicitat emiterea prezentului punct de vedere, constituie o faptă de discriminare, conform celor expuse de art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, ce constă într-o **diferență salarială**, chiar dacă aceasta derivă dintr-un spor – supliment la salariu, care nu mai este prevăzut (totuși acest drept a fost inclus în salariu); dreptul încălcat este **dreptul la un salariu egal**, pentru muncă egală; **situația comparabilă** conform analizei, constă în acei colegi care au beneficiat de sporul în speță, inclus în salariu, după data de 01.01.2010; criteriul de discriminare, conform celor expuse de art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000 republicată (.... **sau orice alt criteriu** ...), în speța de față constă în **criteriul timp**, prin lege făcându-se o departajare clară, între cei care au beneficiat de sporul în discuție și cei care nu mai pot beneficia de acesta, în ce privește cuantumul salariului; **efectul creat** constă, fără discuții, în existența unei diferențe salariale între persoane care au aceleași atribuții, competențe sau nivel de studii/pregătire profesioanlă; **legătura de cauzalitate dintre criteriu și faptă este directă**, în sensul în care momentul dobândirii titlului de doctor în drept a avut o consecință directă asupra nivelului salariului, conform modificărilor legislative.”

**Membru Colegiu director,
Popa Claudia Sorina**

Verificat SCSRP